

SZOTE

NAPLÓ

7. évfolyam 12. szám 1996. december
Kiadja az Egyetem Rektora

A TARTALOMBÓL:

Öregdiák Szövetség	2
Elvérző sebészet?	3
Karácsonyi összeállítás	4

Az egyetem pénztárcája

Interjú dr. Hampel György gazdasági főigazgatóval

Az orvosegyetemek közül a SZOTE az egyetlen, mely nincs eladósodva, ami igen jelentős, ám kevésbé hangsúlyozott tény. A gazdasági főigazgatóval arról beszélgettünk, hogy miként zárja az egyetem az 1996-os évet, s milyen anyagi kondíciókra számíthat jövőre.

– Néhány nappal ezelőtt milyen pénzügyi zárást tett az ET elé?

– Az elmúlt hetek sajtóhírei alapján nem titok, hogy anyagi gondok lesznek, míg a legkövetkezőbben gazdálkodó intézményeknél is. A SZOTE-nak eddig nincs adóssága, gazdaságilag stabil a helyzete. Ám azok a gondok, melyek lehetetlen helyzetbe hozták a többi egyetemet, óhatatlanul megvannak nálunk is, hiszen számos szakmai tevékenységet az OEP úgy finanszíroz, hogy a legköltségkímélőbb eljárással is ráfizetéses. Hónapokkal ezelőtt kidült, hogy a bevételeink nincsenek arányban a kiadásokkal. Az igazi gond az, hogy a rendszer jellegéből adódóan nincs lehetőség bevételeink nö-

velésére. Hiába figyelmeztettem a kiadások visszafogására – elsősorban a klinikákat –, az egyensúly fenntartására irányuló törekvéseknek nincs látható nyoma, a legtöbb intézetnél nem valósult meg. Sőt, a negatív tendencia erősödött a pénzügyi elemzések szerint. A kiadások annak ellenére nőttek, hogy az ellátott betegek száma stagnált.

– A költségtöbblet milyen összetevőkből áll?

– A költségkiáramlás egy részének objektív illetve felvállalt szociális okai vannak, a másik része az egyes egységeknél tapasztalható gazdálkodási gondokra vezethető vissza. 1996-ban a Művelődési és Közoktatási Minisztérium által finanszírozott állásokon lévő dolgozók (melyek rendkívül összetett kritériumait három nap alatt kellett megküldenem az MKM-nek) megkapták a törvény által biztosított nyelvpótlékot. Ugyanakkor az egyetem „egysége” miatt az Egyetemi Tanács felvállalta az OEP státuszban lévők (a dolgozók kétharmada) nyelvpótlékának

kifizetését anélkül, hogy külső forrás lett volna rá. Az 1996 szeptember 1-i, törvény által előírt bértáblázat-kiigazítását megtettük. Annak ellenére, hogy az egyetem erre nem kapott külön forrást. Az MKM pedig egyszer, kilencezer forintos bértámogatást adott, amit a novemberi bérekkel fizettünk ki. A nyelvpótlékhoz hasonlóan saját erőből ezt az OEP státuszban lévő dolgozóink is megkapták. Ezekután átgondolva pénzügyi helyzetünket, s úgy döntöttünk, hogy december 6-ig kifizetésre kerül a 13. havi bér is. A föl vállalt pótlékok fizetésével így 1996-ban 19%-os volt a bérnövekedés. A költségkiáramlás másik része, amit a lakosság is érzékel, az inflációból származik. A gyógyszereink, műszereink devizás beszerzése miatt ezeknél az infláció legalább 30%, ha nem több. A felhasználási oldalt nézve nem teljesen világos, hogy csökkenő betegforgalomnál miért növekszik a felhasznált gyógyszerek mennyisége – nemcsak a felhasznált gyógyszerre költött összeg. Számomra az nem világos, hogy a több-

7. évfolyam 12. szám

szőri figyelmeztetés és kimutatók ellenére nem történnek szigorítások az egyes intézeteknél, melyek az egyetem eddigi működéséhez méltóan továbbra is az eladósodás nélküli célt irányozná elő.

– Vállalhatná-e a SZOTE az eladósodást?

– Nem tudok egyetérteni azokkal a véleményekkel, melyek szerint a SZOTÉ-nak is, hasonlóan a SOTÉ-hoz, POTÉ-hoz fel kellene vállalnia az eladósodást. Mondván, hogy a kormányzat úgyis közbelép, nem hagyja cserben a felsőoktatást, a klinikákat. Biztos vagyok benne, hogy nem fogják rendezni az adósságokat. Egy hitelfelvételnek pedig olyan ára van, amit nem kívánok az egyetemre szabadítani. olyan hitelfeltételeket írhatnak elő, amely lehetlenné teszi az oktatást és a gyógyítást.

– Az egyetemen belül szankcionálják-e a túlköltekező egységeket?

– Egyelőre nem, de a következő évtől ki kell dolgozni egy szankcionálási rendszert. Mindenképpen figyelembe kell venni, hogy egy intézet önhibájából vagy önhibáján kívül lett deficites. Ugyanis ha rosszul állapítják meg a finanszírozási mutatókat, akkor az intézet csak nagyon keveset tehet, minden egyes műtétrel több ezer forintnyi deficitet termel. De vannak olyan klinikák is, ahol nem tervszerű, illetve igen rossz a gazdálkodás. Ezek aztán demoralizálhatják a jól működő egységeket is. Az ellentmondás feloldására előkészületben van egy belső finanszírozási rend, amely "házon belüli" korrigálná a finanszírozási anomáliákat. Sajnos nem rég tudtuk meg, hogy megint változik a finanszírozás, s az előbb említett belső elosztás ezen kidolgozott formájában nem alkalmazható, illetve jelentős módosításra szorul.

– Az Universitason belül milyenek a SZOTE kondíciói?

– Az Universitason belül is fontos a pénzügyi stabilitás, oda nem lehet beilleszteni eladósodott klinikákat.

– Milyen kötelezettségeket visz át az egyetem 1997-re?

– Az 1996-os évet mintegy 300 millió forint áthúzódó kötelezettség vállalással fogjuk zárni. A következő év feladata ezt leoldozni, ami nem lesz könnyű, mert komoly elvonások várhatók az MKM részéről. És a minket köztudottan súlyosan érintő – 214 helyet jelentő – ágylépítés további 3–400 millió forint bevételkiesést jelent. Ilyen körülmények között úgy gondolom, hogyha nem történik alapvető szemléletváltozás, vagy eluralkodik az „utánunk az özönvíz” szemlélete, akkor súlyos gondok elé néz a SZOTE.

Andok Mónika

Megalakult a SZOTE Öregdiák Szövetség

A II. Belklinika Tantermében november 7-én tizenegy alapító tag megalakította a Szent-Györgyi Albert Orvostudományi Egyetem Öregdiák Szövetségét. Elnöknek dr. Végh Mihály adjunktust (Szemészeti Klinika) választotta meg a tagság, az alelnök pedig dr. Sahin Tóth István lett. Az ülésen elfogadták a szervezet Alapszabályzatát is (előző számunkban közzöltük).

Dr. Végh Mihály elnök elmondta a SZOTE Naplónak, hogy külföldön már számos egyetemen látta, milyen erős lehet egy ilyen szövetség. Másrészt személyes tapasztalata, hogy az egykori évfolyamtársak érdeklődnek az egyetem után, s szeretnék tartani vele a kapcsolatot a diploma kézhezvétele után is. A másik fontos momentum, amit az adjunktus hangsúlyozott, hogy egy civil szervezetről van szó, mely spontán szerveződik, s hivatalosan nem tartozik a SZOTE kötelékébe. Bár a vezetőség jó része – az irányítás praktikussága miatt – SZOTE oktató, jelentős szerep jut a másutt dolgozó kollégáknak is. Dr. Végh Mihály hangsúlyozta, hogy egy rugalmas rendszert szeretnének létrehozni, amely kapcsolatban áll a hasonló külföldi szervezetekkel is. Távlati tervük szerint a SZOTE-hoz igazodva minden intézetben lenne képviselőjük, aki biztosítaná a tagok igényeit. De más kórházakból is kellene képviselő a szövetségbe. Hogy mennyi lenne az ideális taglétszám, azt nem lehet megjósolni. Minden attól függ, hogy mi mennyire jól dolgozunk. Olyanná kell tenni, hogy belépjenek az emberek.– mondta az adjunktus.

A Öregdiák Szövetség következő ülését december 12 tartják, szintén a II. Belklinikán. Itt a SZOTE emeritus professzorait kéri majd fel a tiszteletbeli elnökségi tisztségek elvállalására.

Elvérző sebészet?

A SZOTE Sebészeti Klinika igazgatója dr. Balogh Ádám 1996. október 21-i dátummal kapta meg dr. Dobozy Attila klinika rektorhelyettes átíratát, amelyben közölte a Csongrád Megyei Egészségbiztosítási Pénztár határozatát, ami szerint a Sebészeti Klinika 126 ágyának 50%-a azaz 63 ágy megszűnik.

Ezt a határozatot a MEP előzetes egyeztetés nélkül hozta.

A klinikán ezek után általános sebészeti feladatokra 32 ágy, mellkassebészetre 25 ágy, érsebészeti célokra 6 ágy maradna működésben.

– Ha az OEP valóban végrehajtaná az ágylépítést az mit jelent?

– Azt eredményezné, hogy az eddig éveken keresztül 3000–3500 műtétet végző klinika operatív kapacitása felére csökken, és évente mintegy 1500 műtétet másutt kell elvégezni. A Sebészeti Klinika ezután a rutín sebészetben, a területi betegellátásban nem vehetne részt, s ezzel egyúttal alkalmatlanná válna a sebészeti kiképző tevékenységre is, mert a szakma alapjait a kezdők nem tanulhatják meg bonyolult, szövődményes esetek kezelése során.

A klinika pedig a medikusok gyakorlati képzésére és az oktatás szemléltetésére alkalmas betegeket nem vehet fel. Az oktatói munkát és elsősorban a külföldi évfolyamok hallgatóinak foglalkoztatását és tanítását ez lehetetlenné teszi.

Egyik napról a másikra megszűnne az akut ügyeleti szolgáltatás ellátása is, mert ez regionális és speciális ágyakon nem végezhető. Eddig a Sebészeti Klinika Szeged város és járás mintegy 120.000 lakosának a sebészeti ellátását végezte. Ennek a lélekszámnak a sebészeti ellátására és az állandó sebészeti ügyelet vállalására sem a Szegedi Városi Kórház, sem a környező városok kórházai nincsenek felkészülve.

– Az ágyszám csökkenés létszámleépítéssel járna?

– Az ágyszám redukciója következtében arányos létszámleépítés válna szükségessé, ami magasan minősített szakemberek és egyetemi oktatók elbocsájtásához vezethet. A finanszírozás leszűkítése bérezésüket lehetetlenné tenné.

– Az intézkedés hogy érintené a transzplantációt?

– Az eddigi transzplantációs tevékenységre ágykontingens nincs biztosítva. Ez évi 50 vesetranszplantáció kiesését okozna és lehetetlenné válna a mintegy 150–200 transzplantált beteg gondozása, akiknél a gyakran fellépő kilökődési reactio, az immunhiány miatti szövődmények miatt ismételt klinikai felvételre és kezelésre lehet szükség.

– A Sebészeti Klinikával párhuzamosan a Városi Kórház Sebészeti osztályát is le akarják építeni. Önök dr. Baradnay Gyulával közösen írtak tiltakozó leveleket.

– Amint azt a nyilatkozataink is mutatják nincs törés a szakmán belül, nem sikerül szembefordítani minket egymással. Mindketten a betegek érdekeit tartjuk szem előtt.

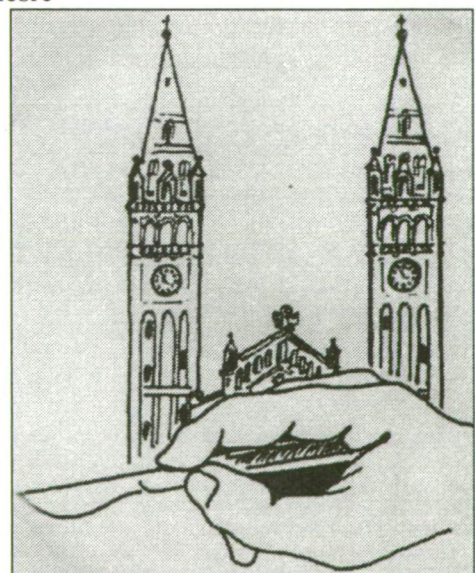
– Miként értékeli a Magyar Orvosi Kamara kiállását Önök mellett?

– Természetesnek veszem, elvártam tőlük. Látszik, hogy szakmai alapon állva ítélik meg a helyzetet. Ugyanez nem mondható el az OEP-ről.

– Ha mégis keresztülvinnék az ágyszámleépítést, ezt Ön miként élné meg?

– Annak tudatában élném meg, hogy hosszasan az az állapot nem tartható fenn, mert kaotikussá válna a sebészeti ellátás. S ezért rövid időn belül revízió válna szükségessé. A 63 ágyunk ugyanis pillanatok alatt betelne, s még az életveszélyes betegeket sem tudnánk felvenni. Nem számolok azzal, hogy ez hosszútávra szólna. De egy lerombolt struktúrát ezek után csak nagyon nehezen lehetne helyreállítani. Épp ezért nem tudom elképzelni, hogy az OEP egy ilyen önpusztító döntést hozzon.

A.M.

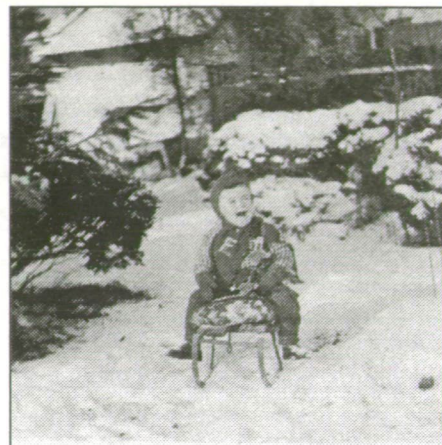

7. évfolyam 12. szám

December az évvárás és a Karácsony hónapja. Erre az alkalomra a SZOTE NAPLÓ egy kedves összeállítást készített arról, hogy az egyetem vezetői, professzorai milyen személyes élményekkel gondolnak erre a két ünnepre.

Dr. FRÁTER LORÁND rektor

A szép fehér hónap mindig örültem (lásd: bizonyíték), és számomra ma is csak a fehér karácsony az igazi. Az ünnepeket mindig családi körben töltöttem – sajnos, ez a kör egyre szűkül. A karácsonyi vacsora évtizedek óta borleves, kocsonya, rántott hal burgonyasalátával, fehér borral és különféle süteményekkel. Az idén is így lesz, csak az nem biztos még, hogy a családi kör Szegeden fog összeülni, vagy Bécsben. A szilveszteri duhajkodásról már régen leszoktam. Szeretnék viszont élni az alkalommal, hogy a sajtóban magam írok és nem én rólam, s ezúton kívánok mindenkinek: Boldog Karácsonyt és Boldogabb Új Évet!

A rektor négyévesen

Dr. PAPP GYULA akadémikus**KARÁCSONY**

A Karácsony számomra beteljesületlen vágyak sorát jelenti. Ezek közül néhány a következő:

- olyan alakú karácsonyfát hazavinni, amellyel családom minden tagja elégedett – ami még sohasem sikerült;
- megtalálni az egész évben gyűjtögetett karácsonyi ajándékokat – ami még sohasem sikerült;
- olyan Szentestét, amelyen még örökké ügyelő orvos lányaim is velünk lehetnek – ami még sohasem sikerült
- legalább a karácsonyi ünnepek alatt alaposan végigolvasni egy tudományos közleményt – ami még sohasem sikerült
- és természetesen „megváltani a világot” – ami még sohasem sikerült.

SZILVESZTER

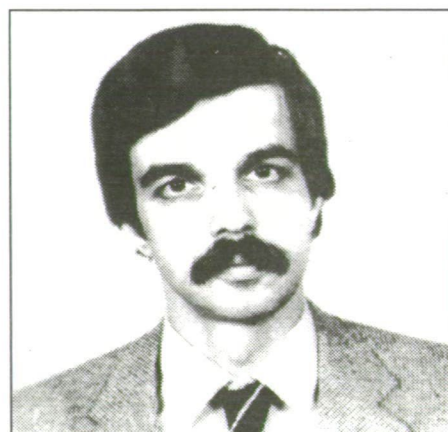
A Szilvesztert régi kedves barátom és volt évfolyamtársam, az országszerte ismert és december 31-én született, „majdnem Népjóléti Miniszter” Vizi Szilveszter akadémikus-professzor meghívására Budapesten töltöttem, ahol egyszerre ünnepeljük a házigazda születés- és névnapját, és egyúttal köszöntjük az új esztendőt.

Dr. DUX LÁSZLÓ egyetemi tanár

A Karácsony ünneplését az idén december 19-én, a Biokémiai Intézet oktatói, dolgozói, diákkörösei és külső munkatársai körében kezdjük. A Központi Klinikai Kémiai Laborban 23-án reggel tudjuk megtartani a szokásos megemlékezést.

Karácsony napjaiban Szegeden leszek. Ilyenkor családi körben ünnepelünk. Szülőkkel, testvérekkel, gyerkeikkel a családi összejövetelek létszáma akár 25–30 is lehet, ami biztosítja a szükséges nyüzsgést a karácsonyfa körül.

A Szilvesztert zenés, táncos bulival töltjük, szűkebb baráti körben. Sielni, a vizsgaidőszak és a félév kezdés miatt csak február végén, március elején tudok elutazni, de korcsolyázni akár minden nap lemegyek az ünnepek alatt, ha az időjárás engedi, akkor a Szikós-tó jegére.

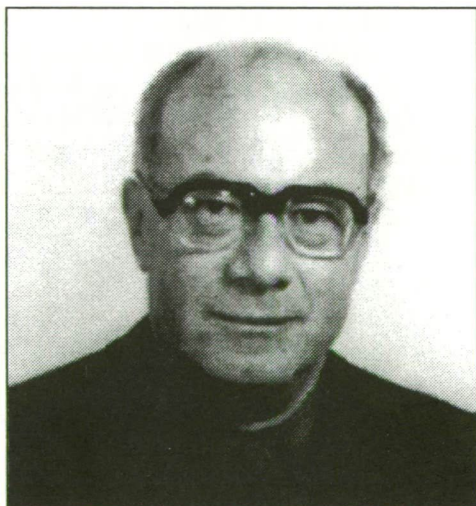
Dr. BERNÁTH GÁBOR egyetemi tanár

A Karácsonyt és a Szilvesztert sok éve a leszűkebb családi körben töltöm. Különösen vonatkozik ez a Szilveszterre, melyet gyermekeink felnőttével mindig otthon, feleséggel kettesben töltünk. A Szilveszter kitüntetett nap számunkra, mert feleséggel egy szilveszteri társaságban ismerkedtünk meg. Erre és az elmúlt évre emlékezve vagyunk kettesben. Vagy talán azért is, mert tapasztalataink alapján mindketten veszélyesnek tartjuk a szilveszteri nagyobb társaságot?

Dr. CSANÁDY MIKLÓS egyetemi tanár

Számomra a nagyobbik ünnep a Karácsony, mint gyerekkoromban – és azóta is – a szeretet ünnepét családi körben kívánom tölteni. Úgy gondolom, hogy nincs a szenteste hangulatához fogható érzés, látni szerettem, gyermekeim, unokáim boldogságát, az együttlét örömét, amit persze a karácsonyfa alatt lévő ajándékok is fokoznak.

Szilveszterezni különböző helyeken szoktam, de nem tragédia, hogyha otthon a TV előtt „lazítok”. Amúgy is rámfér egy kis pihenés, ugyanis a téli szünet jó részét arra használom fel, hogy amíg a többiek síelnek, utólérem magam a munkában.

Dr. DÉSI ILLÉS egyetemi tanár

Néhány évvel ezelőtt feleséggel a Szilveszter körüli napokra Rómába utaztunk. A város gyönyörű, csodálatos, hétköznapiakon is, hát még ünnepi pompájába öltözve. Szerencsénkre kellemes langyos idő volt, sokat sétáltunk, gyönyörködtünk a városban, templomjaiban, romjaiban, múzeumaiban és lüktető forgatagában. Szilveszter éjjelén, otthagya a vidám vendéglői társaságot (nagyyszerű vacsora volt) magányos sétára indultunk a Szent Péter téren és az éjjeli Rómában. Pár lépésnyire a vidám, hangos társaságtól sötét, néma utcák, hallgató kövek, lágy szélfuvallat, holdfény, hangosan csobogó Tevere, a Trastevere sikátorai, a kivilágított Szent Péter templom és az Angyalvár. Felejthetetlen.

Külön öröömre szolgált, hog már egyszer egyedül ott lévén, bár ennek előtte tíz évvel, feleségemet mégis biztosan tudtam kalauzolni a labirintusban, amit először egyáltalán nem akart elhinni, de később belátta vezetői képességeimet...

Hasonlókra készülünk idén is.

7. évfolyam 12. szám

Dr. FORGÁCS IVÁN tanszékvezető egyetemi tanár

Szerencsém, vagy talán éppen szerencsétlen vagyok, mert a munkám egyben a hobbit is. Minthogy az emberek általában a hobbijuknak szentelik a munkaszünettel járó ünnepnapokat, én a munkámmal foglalkozom. A munkámmal és mégis másképpen, mint a hétköznapiakon. Ilyenkor csak azokat a szakkönyveket veszem elő, amelyeket különösen szeretek, csak azokat a cikkeket olvasom el, amelyek különösen érdekelnek, csak azokra az előadásokra készülök, csak azokkal a kéziratokkal foglalkozom, amelyek megoldása különösen élvezetes. Élvezetes, tehát ünnepi. Az ünnep talán éppen azért ünnep, mert ilyenkor – a napi rutintól, a sztereotípiáktól megszabadulva – többet gondolkozunk, kiengedünk, a merevhátú íróasztal székből a fotelbe átülve testileg és lelkileg is ellazulunk, végig olvassuk az újságokat – talán a SZOTE NAPLÓ-t is – elö vesszük kedvenc íróink egy-egy könyvét, vagy a régit újraolvassuk. Apropó újraolvasás! A megismerés, az átélés nemcsak a könyvben leírt történettől, hanem a saját belső átélésünktől lelki reakcióinktól is függ. Így egy régi könyv újraolvasása pszichés állapotunk változása révén új élményekkel gazdagíthat. Kedvenc íróim: Hemingway, Singer és ne vessenek meg a politikai krimiíró Frederick Forsyth. Ja igen és még egy hobbit is van: szeretek angolul olvasni, így halmozom az élvezeteket.

Azért ne gondolják, hogy csak ilyen „filozofikus” gondolataim vannak az ünnepek alatt. Nagyon szeretek úszni, és ha tehetem még most is rendszeresen járok uszodába. Gyermekkoromban a budapesti Lukács uszoda közelében laktunk, ahol a télen-nyáron azonos hőfokon tartott termál vízben egész éven át a szabad ég alatt lehet úszni. Annak idején sokat jártam oda apámmal. Úgy látszik ez apáról fiúra száll, mert egészen kicsi kora óta fiammal együtt járunk úszni (most már olykor az unokám is velünk tart.) Költözéseim és családi állapotom változásai során elkerültem Budáról, most már a margitszigeti Thermál szálló uszodájába járunk. Az úszás és szaunázás mellett ünnepnapokon fél-, egy órát is ülünk a vízben és beszélgetünk. Ezek azok a meghitt beszélgetések apa és fia között, amiből nem lehet kinőni. Nem említés nélkül hagyni a hagyományos ünnepi lakomákat sem. Ezeknek súly és koleszterin-szint emelő hatásuk mellett a családi együttlét, a háziasszony dicsérete és sikerélménye az öröm. Az evésben nem a táplálkozás, hanem az együtt-táplálkozás az élvezet. Persze az úszáson, evésen kívül egyéb örömök is lesznek baráti összejövetelek, komputerrel való babrálgatás, Bach Karácsonyi Oratóriumának meghallgatása, CD hallgatás, séták... Mindezt persze nem egyedül, hanem együtt és ez az igazi boldog ünnep. Tehát mégis szerencsés vagyok.

Dr. GÁL GYÖRGY tanszékvezető egyetemi tanár

Az év végi ünnepeken a régi emlékekkel foglalkozom. Emlékezetes az 1944. december 6. Mikulás napja, amikor a várpalotai kaszárnyáából, egy ládában elbújva, kijutottam. Miután munkatábornoki rangom letettem, alámerültem az illegalitásba. Inkognitóm megőrzése érdekében Pápán a karácsonyi éjféli misén is részt kellett vennem, de nem hiába jártam 8 éven át a szegedi Piarista Gimnáziumba, pontosan tudtam, hogy mit kell csinálni. Ezután néhány hónapig egy német tábortábori kórház laboratóriumában civil alkalmazottként vérvépet számoltam, de szilveszterkor a Horst Wessel dalt nem énekeltem. Helyzetem nem nélkülözte a komikumot, de ezt az időszakot nem a móka és kacagás jellemezte. Úgyhogy a háború végén az gondoltam, most már csak jobb jöhet. És úgy is lett.

Dr. HAJNAL FERENC intézetvezető egyetemi tanár

A decemberi ünnepekről és magamról: Saját gyermekkoromat nem sugározta át az advent és újjászületés eszmeisége. Egyedüli gyerek voltam, nehézségekkel küszködő családban nőtem fel. Házon kívül találtam meg az örömet jelentő pajtási társaságot és így volt ez később, tinidzserként és fiatal felnőttként is. Akkor a karácsony és új évet a kisvárosunkba hazajáró kortárs társaság, az akkor még jól működő hagyományos szorakoztató események miatt szerettem. Sajnos az idővel ezek egyre koptak, szürkültek és lettek hiányosabbak (vagy mi változtunk meg...)

Azt hiszem, sosem szerettem annyira a decembert, mint amióta gyermekeim megszülettek. Velük megszűnt a hónap és ünnepeink már-már megunt rutinja. Sajátos szerencsének tartom, hogy a véletlen folytán szinte az egész hónap családi öröben telik el. Születésnapjuk és egyikük névnapja is ide esik, mégis élvezzük az ünnepnapokat.

A torlódását, hogy örömet szerezhethünk nekik és osztozunk örömeikben. Hasonlóan családcentrikus kis baráti körünk is. Évtizede övök karácsony második fele és az új év várása. Utóbbi nem BULI, hanem szigorúan valamelyikünk otthonában, a még nem önállósodott ifjak elkülönített, de igencsak érezhető, hangos közreműködésével lezajló kellemes együttlét és – a lényege – egymás éjféli köszöntése, a jókívánságok. Ez a szoros összetartó csapat már talán babonásan így szeret a nagy ismeretlennek, az elkövetkezendő évnek nekivágni. Hála a sorsnak, eddig még nem kellett egymásban csalódnunk év közben sem: a barátság, összetartás egész évben kitart. Maradjon így sokáig, Isten éltessen mindannyiunkat.

Rászolgáltunk, legyen boldogabb az 1997. évünk!

Dr. HELEMBAI KORNÉLIA főiskolai tanár

A KARÁCSONY – mint annyi sok embernek a világon – számomra is elsősorban a meghitt szeretet ünnepe a legszűkebb családi körben, de emlékezetes azért is, mert én december 25-én születtem.

Tervem szerint SZILVESZTER napja vidám búcsú lesz az óévtől, ez alkalommal itt Szegeden; és bízom abban is, hogy az ünneplőket sikerül majd meggyőzőn arról, hogy Ödike a kisteknősünk pezsgőben uszálni még e jeles nap alkalmával sem szeret.

A családi ünnepeink talán valóban sajátos vonása a francia, olasz, angol és magyar nyelv kavalkádja, amelyet nagyon várok, és előre is örülök az együttlét minden percének.

Dr. KOLOZSVÁRI LAJOS egyetemi tanár

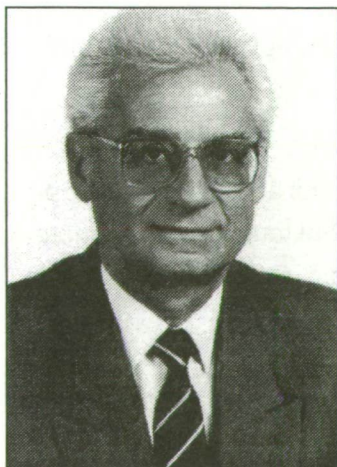
A Karácsonyt születésem óta szüleim házában töltjük, Debrecenben. Az időben változó létszámú és összetételű család térben is igencsak szétszóródott, de Szentestén és a következő napi ebédnél mindig együtt ünneplünk. A gyerekek izgalma, ajándékok, a fenyő (legalább 3 méter magas!) és a csillagszóró szaga, a díszek és kristályok csillogása, csengőszó és ének. Minden évben más és mégis ugyanaz, mert szeretteink, ha emléünkben is, de mind mind jelen vannak.

A Szilveszter már nekem „muszáj” ünnep, általában minél kevesebbet készülök rá annál kellemesebb. Az egyik biztos pontja bárhol ünnepeljük is, a pezsgő. (Szár az legfeljebb, félszár az.)

A másik lényeges támpont a Bécsi Filharmónikusok. Addigra már felébredek. Szeretem a keringőket, de a kedvencem a Radetzky-Marsch. Pezsgőt rá!

Akik a legtöbb ajándékot kapják: feleségem és három fiam

Dr. KOVÁCS LÁSZLÓ egyetemi tanár

A karácsonyi ünnepek hagyományosan a családdal együtt bensőségesen eltöltendő időnek számítanak. Így elsősorban szegedi leány unokámmal szeretnék sokat találkozni, Amerikában élő fiú unokámmal remélem telefonon fogunk kicsit elcsevegni.

Közelmúlt ausztráliai kirándulásom nagyon felkeltette érdeklődésemet az erszényesek reproductiója iránt. Ezért a Brehm „Állatok világát” fogom tanulmányozni szabadidőmben. Félreértések elkerülésére szeretném megjegyezni, hogy a marsupialiák tanulmányozása nem egy orwelli double-speaking: ez a marsupium nem azonos a port-monni-vel!

Legszebb karácsonyi ajándékképpen azt szeretném és remélem, hogy a fellebbezés során visszakap a klinika valamennyit az OEP által elbitorolt 45 ágyából.

Dr. THURZÓ LÁSZLÓ egyetemi docens

A KARÁCSONY számomra – mint mindenki számára – a családot jelenti, a szeretet ünnepét, melyet otthon töltök családom, három kislányom körében. A készülődéshez, a sütéshez, főzéshez magam is hozzá szoktam járulni.

A SZILVESZTER és az új év körüli időszakot szintén a gyerekekkel töltöm, ha csak lehetséges elmegyünk síelni valamelyik környező ország, síelésre alkalmas hegyvidékére, ahol jó nagy hó van és tiszta, egészséges levegő.

Ezek az alkalmak kivétel nélkül emlékezetesek maradnak évről-évre.

A magyar felsőoktatás fejlesztésének főbb irányai és problémái, különös tekintettel a tankönyvekkel való ellátásra

A hazai felsőoktatás helyzetéről tartott rövid tájékoztatót Dinya László helyettes államtitkár egy felsőoktatási tankönyvi konferencián a Budapesti Műszaki Egyetemen.

Az előadó szerint a felsőoktatásra igen nagy terhek hárulnak miközben modernizációját radikálisan, gyorsan és komplexen kell végrehajtani. A jelenlegi helyzetben a felsőoktatásnak számos kihívással kell szembenéznie:

1. Rövid és középtávon az államháztartás radikális reformja miatt a költségvetési támogatás mértéke csökken, ezért az intézmények szintjén csak szelektív szintentartás lehetséges. Az intézmények közötti támogatottság mértéke a jövőben teljesítményelvű finanszírozás elvét fogja követni.
2. Hosszabb távon a felsőoktatás struktúrájában és működésében úgy kell átalakulnia, hogy működésében, intézményi management-jében és gazdálkodásában is megfeleljen az európai csatlakozás feltételeinek.
3. A munkaerő piac folyamatos változása miatt, ami a privatizáció és az európai csatlakozás következtében még intenzívebb lesz a felsőoktatás is folyamatos változásra kényszerül, miközben itthon szembe kell néznie a brain-drain kettős (külföldi munkavállalás ill. hazai versenyszféra) hatásával.
4. Az eljövendő 1,5 évben a vázolt célok elérése érdekében várhatóan 40–50 új jogszabályt és rendelkezést ad ki a főhatóság.

A felsőoktatás jelenlegi helyzetét alapvető működési, fejlesztés hiány, alulfizetett bérek és elégtelen kutatásfinanszírozás jellemzi. 1997-től 32%-al növekszik a tárca költségvetési támogatása, amely kb.16 milliárd Ft többletet jelent. Az összegből mintegy 10 milliárd a MKM kezelésében marad és a fennmaradó 6 milliárdot az intézmények a normatív finanszírozás szempontjai alapján kapnak meg. A főhatóság kezelésében maradt 10 milliárd elosztása nem történik automatikusan, hanem néhány fontosabb terület támogatására kiemelt összeget biztosítanak pályázat formájában. Az alábbi területeken várható az összeg felhasználása:

1. programfinanszírozás: 3,4 milliárd előirányzattal, amelyből 680 millió a hazai felsőoktatási tankönyv és szakkönyv kiadásra és ellátására fordítható.
2. kutatási támogatás: 1,6 milliárd Ft-ra növekedne (a megelőző évi keret mintegy tízszerese)
3. bérezési helyzet javítása. A Széchenyi István professzúra létrehozására 1 milliárd Ft-ot irányoztak elő, amely 4 évre a minimálbér nyolcszorosát jelentő összeget biztosít a kezdeményezettek részére és várhatóan 4 éven belül mintegy 2000 fő nyerheti el.

A könyvtári, könyvkiadási tevékenység fejlesztésére valamint az egyéb kiemelt programok támogatására az MKM egy kuratóriumot, a gyakorlati feladatok lebonyolítására pedig a Felsőoktatási Pályázati Irodát hozta létre és várható, hogy a pályázati felhívások már a jövő év elején megjelennek.

A könyvkiadás és felhasználás előmozdítása érdekében a támogatottságot nemcsak a felhasználói (hallgatói) oldalon tartják meg, de jelentősen növelik a kiadók pályázattal elnyerhető összegek mértékét is. A kiadók a potenciális tankönyvszerzőkkel közösen pályázhatnak alaptankönyv, szakkönyv, szótár, lexikon és elektromos hordozójú információs anyagok kiadása. Reményteljesnek látszik az is, hogy az egészségügyi ágazat könyvtári igényeit a beszerzési árak magas volta miatt többlet támogatásra alkalmasnak nyilvánították.

Dr. Szabó Gyula
egyetemi docens

Workshop

A Szent-György Albert Orvostudományi Egyetem Népegészségtani Intézete és a **British Council** 1996. október 12-én Workshopot rendezett háziorvosoknak, a járóbeteg szakellátás és a fekvőbetegellátás orvosainak, valamint ápolók, védőnők, gyógytornászok, szociális munkások és egyéb – az egészségügyben dolgozó – szakemberek számára az ÁNTSZ Székházában.

7. évfolyam 12. szám

Sorrendben ez volt a 4. Workshop, mely a **British Council** által támogatott program keretében „**Változások az egészségügyi ellátásban, a változások menedzselése. Új típusú egészségügyi szolgáltatások és az ellátás minősége**” címen került megrendezésre.

Míg az előző Workshop-okon (1995. február 18-án) a magyar egészségügyben megkezdett változások és a brit egészségügyi szolgálatnál korábban elindult változások menedzseléséről, (1995. december 9-én) az alapellátás és a szakellátás kapcsolatáról, a szervezetfejlesztés aktuális kérdéseiről, majd (1996. április 13-án) pedig az alapellátás, a fekvőbetegellátás és az egészségbiztosítás kapcsolatáról folyt a tanácskozás, addig a mostani tanácskozás az egészségügyi ellátó rendszer átalakulása kapcsán az újfajta egészségügyi szolgáltatásokkal és a minőséggel foglalkozott.

A tanácskozást **Prof. dr. Dési Illés** egyetemi tanár (SZOTE Népegészségtani Int.) nyitotta meg.

A rendezvényen – mint ahogy korábban is – **Prof dr. Gaye Heathcote**, a Manchester-i Egyetem tanszékvezetője tartotta meg az első előadást „*The Role of Action Research in Quality Improvement in Health and Social Care Setting*” címmel, mely az action research szerepét taglalta az egészségügyi és a szociális ellátás minőségének javításában.

A második témakört A minőségfejlesztés lehetőségei az alapellátás és a szakellátás területén **Prof. dr. Forgács Iván** tanszékvezető egyetemi tanár, mb. igazgató (SZOTE Népegészségtani Int.) „*A minőségfejlesztés lehetőségei*” című előadása nyitotta meg. Hozzá kapcsolódott **dr. Csenke László, dr. Gaál István, dr. Kakuja Mária, dr. Pénzcs János, dr. Opitz Viktória, dr. Hajnal Ferenc, dr. László István.**

A Workshop egész időtartama alatt működött **jogi szaktanácsadás** – **dr. Prágai Gabriella** jogtanácsos vezetésével (SZOTE Népegészségtani Intézet), valamint **gyógyszerismertetés**: a **GlaxoWellcome Gyógyszertár** termékeiről.

A mintegy 150 fős Workshop célja az volt, hogy új szervezeti struktúra kialakításának, bevezetésének és működtetésének segítése hazánkban az alapellátásban (házi orvosi ellátásban), a járóbeteg szakellátásban és fekvőbetegellátásban brit példák felhasználásával.

* * *

A Szent-Györgyi Albert Orvostudományi Egyetem Népegészségtani Intézete a **Népjóléti Minisztérium** támogatásával 1996. október 26-án konferenciát rendezett az alapellátásban, a járó- és fekvőbetegellátásban dolgozó orvosok, gyógyszerészek, ápolók, gyógytornászok, védőnők, szociális munkások, valamint beteggyógyászok, betegszervezetek, betegszövetségek, alapítványok, egyházak, civil- és professzionális betegsegítő csoportok számára „*A gyógyítás-gondozás-ápolás-szociális ellátás lehetőségei és határai*” címmel a Megyeháza nagytermében.

A konferenciát **Prof. Dr. Dési Illés** egyetemi tanár (SZOTE Népegészségtani Int.) nyitotta meg. Az előadások három téma köré csoportosultak.

A rendezvény I. témaköre volt: **Rehabilitációs törekvések az egészségkárosodott emberek életminőségének javítására: orvos-ápoló-gyógytornász-dietikus és az iskola szerepe a rehabilitációs tevékenységben néhány kiemelt betegségcsoportnál**, melynek kapcsán előadást tartott: **Dr. Pető Éva** egyetemi docens; **dr. Csergő Tibor** házi orvos, c. egyetemi docens;

dr. Katona Éva osztályvezető főorvos; *Bordásné Gyürkey Eleonóra* gyógytornász; *dr. Várszegi Mária* egyetemi adjunktus; *dr. Zöllei István* egyetemi adjunktus; *dr. Lukács József* orvos-szakmai igazgató helyettes; *dr. Polner Kálmán* főorvos; *dr. Csanádi Lajosné* egyetemi főnövér; *Gálné Labáth Katalin* főiskolai docens; *Gaál Éva* főiskolai adjunktus.

A rendezvény *II. témaköre* volt: *Professzionális és laikus segítő szervezetek a betegek rehabilitációjáért: betegszövetségek, egyesületek és alapítványok prezentációi*, melynek kapcsán az egyes szövetségek, egyesületek vezetői tartottak előadást.

A *III. témakör* volt: *A szociális háló szerepe az egészségkárosodott emberek védelmében*, melyhez négy előadás kapcsolódott.

Az előadásokat igen élénk *diskusszió* követte, mely *Dr. Csörgő Tibor* zárógondolataival ért véget. Több mint 200 résztvevő volt jelen a reggel 9.00 órától délután 15 óráig tartó rendezvényen, mely állófogadással zárult.

A *Konferencia célja az volt*, hogy segítsék a súlyosan egészségkárosodott emberek komplex ellátását, a betegek életminőségének javítását, a személyre/betegre szabott kezelési-ápolási szolgáltatás fejlesztését, a szociális szolgáltatások javítását, valamint hogy elősegítsük a kommunikációt a professzionális és a laikus segítő szféra között.

dr. Pető Éva
egyetemi docens

SZOTE HÍREK SZOTE HÍREK

HABILITÁCIÓS ELŐADÁSOKAT TARTOTTAK:

– *Dr. SÁNDOR LÁSZLÓ* az orvostudomány
kandidátusa:

Tudományos előadás címe: „A gerincsérültek
komplex kezelése”

A magyar és a német nyelvű tantermi előadás
címe: „A hasi sérülések diagnosztikája és
therápiája.”

– *Dr. WITTMANN TIBOR*, az orvostudomány
kandidátusa:

A tudományos előadás címe: „Új eredmények és
megfigyelések a tápcsatorna motilitások zavarok
pathogenezisében, diagnosztikájában,
kezelésében.”

A magyar és az angol nyelvű tantermi előadás
címe:
„A diabetes ketoacidosis pharmacoterápiája.”

– *Dr. SZATMÁRY LÁSZLÓ*, az orvostudomány
doktora:

A tudományos előadás címe:

„Coronagraphia folytatásaként végzett azonnali
percutan recanalizálás ischémiás szívbetegeken”

A magyar és az angol nyelvű előadás címe:

„Stratégiai változások a coronaria betegségek
korszerű kezelésében” ill.

„The short and long clinical angiographic
outcome after medical, interventional and
surgical treatment of coronary artery disease.”

– *Dr. PAJOR LÁSZLÓ*, az orvostudomány
kandidátusa:

Tudományos előadás címe: „Hólyagpótlás és
vizletelterelés”

Magyar és angol nyelvű előadás címe:
„A hólyagrák” ill. „Bladder cancer”

7. évfolyam 12. szám

– Dr. PAPP GYULA akadémikus, tanszékvezető egyetemi tanárt, rektorhelyettest, az Olasz Kardiológiai Társaság tiszteletbeli tagjává választotta. Az erről szóló diplomát a kitüntetett a Társaság nemzetközi tudományos kongresszusa keretében rendezett díszünnepségen, Rómában vette át 1996. december 12-én.

– A SZAB Kémiai Szakbizottsága Dr. BERNÁTH GÁBOR tanszékvezető egyetemi tanárt újabb négy évre megválasztotta a Kémiai Szakbizottság elnökévé. A Szakbizottság titkára Dr. Lázár László egyetemi adjunktus lett.

– A Magyar Belgyógyász Társaság 1996. november 22-én Budapesten tartott Nagygyűlésen a Társaság újonnan létesített „EMLÉKMŰVÉT” elsőként Prof. em. Varró Vincének adományozták.

– A II.sz. Belgyógyászati Klinika munkatársai dr. KÓSA ISTVÁN, dr. SEPP RÓBERT és dr. CSANÁDY MIKLÓS részt vettek az Am. Heart Association 1996. évi Kongresszusán New Orleansban, ahol három szóbeli előadást tartottak, köztük első szerzőként szerepelve.

– Dr. BERNÁTH GÁBOR tanszékvezető egyetemi tanárt az MTA Szerves Kémiai Bizottsága, valamint az MTA Alkaloidkémiai Munkabizottsága tagjául ismételten megválasztották.

– A Rektori Hivatalhoz érkező névtelen levelek némelyikében nemcsak intézkedést, hanem választ is várnak. Sem a Hivatal, sem a rektor nem tud és nem is kíván a névtelen bejelentésekkel foglalkozni.

A SZOTE NAPLÓ
minden kedves olvasójának
boldog Karácsonyt
és sikeres új évet kíván!

Felelős szerkesztő: ANDOK MÓNICA
Munkatársak: DOMONKOSNÉ HALASZ MARGIT, VARGA GYÖRGY
Számítógépes tördelés és tipográfia: SZOTE ORVOSI INFORMATIKAI INTÉZET
Készült a SZOTE Házi Nyomdájában
Vezető: NAGY JÁNOS
Törzsszám: 865/96